

Lieta T-193/02

Laurent Piau
pret
Eiropas Kopienų Komisiju

Starptautiskās futbola federācijas (*FIFA*) nolikums, kas reglamentē spēlētāju aģentu darbību — Uzņēmumu apvienības lēmums — EKL 49., 81. un 82. pants — Sūdzība — Kopienas interešu neesamība — Noraidīšana

Pirmās instances tiesas spriedums (ceturttā palāta) 2005. gada 26. janvārī . . . II - 217

Sprieduma kopsavilkums

1. *Process — Iestāšanās lietā — Iebilde par nepieņemamību, ko atbildētājs nav izvirzījis — Nepieņemamība — Absolūts šķērslis tiesas procesam — Pārbaude pēc Tiesas ierosmes (Tiesas Statūtu 40. panta 4. daļa un 53. pants; Pirmās instances tiesas Reglamenta 113. pants un 116. panta 3. punkts)*

2. *Prasība atcelt tiesību aktu — Fiziskas vai juridiskas personas — Akti, kas šīs personas skar tieši un individuāli — Lēmums, ar ko izbeidz procedūru, kura pēc sūdzības saņemšanas ir sākta saskaņā ar Regulu Nr. 17 — Sūdzības iesniedzējs — Trešais uzņēmums, kam ir atzītas likumīgas intereses administratīvajā procesā iesniegt apsvērumus — Pieņemamība (EKL 81. pants, EKL 82. pants un EKL 230. panta 4. daļa; Padomes Regula Nr. 17)*
3. *Konkurence — Kopienu noteikumi — Uzņēmumu apvienības — Jēdziens — Nacionālās futbola federācijas — Iekļaušana (EKL 2. pants un EKL 81. pants)*
4. *Konkurence — Kopienu noteikumi — Uzņēmumu apvienības — Jēdziens — Starptautiskā futbola federācija — Iekļaušana (EKL 81. pants)*
5. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Uzņēmumu apvienību lēmumi — Jēdziens — Starptautiskās futbola federācijas pieņemtais nolikums, kas reglamentē spēlētāju aģentu darbību — Iekļaušana (EKL 81. pants)*
6. *Konkurence — Administratīvais process — Sūdzību pārbaude — Sūdzība attiecībā uz tādas saimnieciskās darbības regulējumu, kurai nav ar sportu saistītu mērķu, ko pieņemis privāttiesību subjekts, kuram nav publiskas iestādes deleģētu pilnvaru — Lēmums, ar ko izbeidz administratīvo procesu — Tiesas kontrole, kas attiecas tikai uz Komisijas veikto izvērtējumu par konkurences tiesību normām (Padomes Regula Nr. 17)*
7. *Konkurence — Administratīvais process — Sūdzību pārbaude — Kopienas interešu, kas saistītas ar lietas izmeklēšanu, ņemšana vērā — Vērtēšanas kritēriji — Komisijas diskrecionārā vara — Ierobežojumi — Tiesas kontrole (EKL 81. pants, EKL 82. pants un EKL 85. panta 1. punkts)*
8. *Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Aizliegums — Atbrīvojums — Starptautiskās futbola federācijas pieņemtais nolikums, kas reglamentē spēlētāju aģentu darbību — Licences, kas ir nosacījums darbībai profesijā, ieviešana — Aģentu profesionalizācijas un kopīgas organizācijas mērķis — Pieļaujamība (EKL 81. panta 3. punkts)*

9. *Konkurence — Dominējošais stāvoklis — Kopīgs dominējošais stāvoklis — Jēdziens — Kolektīva vienība — Nosacījumi*
(EKL 82. pants)

10. *Konkurence — Dominējošais stāvoklis — Kopīgs dominējošais stāvoklis — Nosacījumi — Starptautiskās futbola federācijas stāvoklis spēlētāju aģentu pakalpojumu tirgū*
(EKL 82. pants)

1. Argumenti, kas ietverti pieteikumā par iestāšanos lietā, drīkst tikai atbalstīt vienas prāvas puses prasījumus. Tādējādi nav pieņemams, ka persona, kas iestājusies lietā, izvirza iebildi par nepieņemamību, ko nav izvirzījusi puse, kuras prasījumu atbalstam tai ir atļauts iestāties lietā.

kuram ir jābūt pārsūdzības iespējai, kas paredzēta viņa likumīgo interešu aizsardzībai. Tāpat ir pieņemams, ka trešais uzņēmums, par kuru Komisija ir atzinusi, ka tam ir likumīgas intereses šādā procedūrā iesniegt apsvērumus, ceļ prasību pret lēmumu, ar ko šo procedūru galīgi izbeidz.

Tomēr atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 113. pantam Pirmās instances tiesa jebkurā laikā pēc savas ierosmes var apsvērt, vai pastāv kāds absolūts šķērslis tiesas procesam, ieskaitot šķēršļus, ko izvirzījušas puses, kas iestājušās lietā.

(sal. ar 38. punktu)

(sal. ar 35.–37. punktu)

2. Komisijas atteikšanās turpināt procedūru, kas tika sākta, pamatojoties uz sūdzību, kura iesniegta saskaņā ar Regulu Nr. 17, un minētās sūdzības noraidīšana ir nelabvēlīga to iesniedzējam,

3. Nacionālās asociācijas, kas apvieno futbola klubus, kuriem futbols ir saimnieciska darbība un kuri tādējādi ir uzņēmumi EKL 81. panta nozīmē, ir uzņēmumu apvienības tās pašas normas nozīmē.

Apstākļi, ka šīs nacionālās asociācijas apvieno tā sauktos amatieru klubus līdz ar tā sauktajiem profesionālajiem futbola klubiem, nemaina šo vērtējumu. Šajā

sakarā pati sportistu vai klubu kvalifikācija par “amatieriem” vai “amatieru” klubiem, ko vienpusēji veic asociācija vai sporta federācija, neizslēdz to, ka tie veic saimniecisku darbību EKL 2. panta nozīmē.

darbība var radīt tajā paredzētās sekas. Atbilstošās tiesību normas, saskaņā ar kurām tiek pieņemti uzņēmumu lēmumi, un kvalifikācija, kas šajā sakarā paredzēta dažādās valsts tiesību sistēmās, neietekmē Kopienų normu piemērošanu konkurences jomā.

(sal. ar 69. un 70. punktu)

(sal. ar 71. un 72. punktu)

4. Starptautiskā futbola federācija (*FIFA*) ir uzņēmumu apvienība EKL 81. panta nozīmē. Tā apvieno nacionālās asociācijas, kas pašas vienlaikus ir arī uzņēmumu apvienības, jo to biedri ir klubi, kuri veic saimniecisku darbību, un uzņēmumi, jo tās pašas veic saimniecisku darbību, tādēļ, ka saskaņā ar *FIFA* statūtiem tām ir pienākums piedalīties tās organizētajās sacensībās, ir jāmaksā *FIFA* procenti no bruto ienākumiem katrā starptautiskā futbola spēlē, un saskaņā ar tiem pašiem statūtiem — līdz ar *FIFA* — tām ir atzītas ekskluzīvas īpašumtiesības uz attiecīgo sporta pasākumu pārraidīšanu.

5. Nolikums, ko Starptautiskā futbola federācija (*FIFA*) pieņēma, lai reglamentētu spēlētāju aģentu darbību — saimniecisku darbību, sniedzot pakalpojumus, kura nav saistīta ar sporta specifiku, kura definēta Tiesas judikatūrā, — ir uzņēmumu apvienības lēmums EKL 81. panta 1. punkta nozīmē, un tajā ir jāievēro Kopienų noteikumi konkurences jomā, ja vien šāds lēmums skar Kopienų.

EKL 81. pants ir piemērojams apvienībām tiktāl, ciktāl šo apvienību pašu darbība vai tām piederošo uzņēmumu

Pirmkārt, *FIFA* to pieņēma, istenojot savas pilnvaras, nevis saskaņā ar normatīvo aktu izdošanas pilnvarām; ko tai bija deleģējušas valsts iestādes saistībā ar uzdevumu, kas atzīts par tādu, kurš skar vispārējās intereses un kurš attiecas uz sporta darbību, un, otrkārt, ņemot vērā tā obligāto raksturu nacionālajām asociācijām, kas ir Starptautiskās federācijas biedres, kurām ir pienākums ieviest

analogu regulējumu, ko pēc tam apstiprina minētā federācija, kā arī klubiem, spēlētājiem un spēlētāju aģentiem, tas paūz FIFA grību koordinēt tās biedru rīcību attiecībā pret spēlētāju aģentu darbību.

jamā neievērošana vienlaikus radītu konkurences tiesību normu pārkāpumu. Tāpat minētā kontrole var attiekties uz iespējamu pamatprincipu neievērošanu tikai gadījumā, ja šāda neievērošana izraisītu konkurences tiesību normu pārkāpumu.

(sal. ar 73.–75. punktu)

(sal. ar 76.–79. punktu)

6. Regulējums, kas attiecas uz saimnieciskās darbības politiku un skar pamatbrīvības, principā ir publisko iestāžu kompetencē. Pašu principu, ka saimniecisko darbību, kas neattiecas ne uz sporta specifiku, ne sporta asociāciju iekšējās organizācijas brīvību, reglamentē privāttiesību subjekts, kuram nav nekādu publiskas iestādes deleģētu pilnvaru šajā jomā, nevar uzskatīt par saderīgu ar Kopienas tiesībām.

7. Kad Komisija pārbauda sūdzību konkurences jomā saistībā ar Kopienas interesēm, to izvērtējums ir atkarīgs no faktiskajiem un juridiskajiem apstākļiem katrā atsevišķā gadījumā, kas katrā lietā var būtiski atšķirties, un nevis no iepriekš noteiktiem, obligāti piemērojamiem kritērijiem. Tāpat vērtējuma kritēriju skaits, uz kuriem Komisija var atsaukties, nav nedz jāierobežo, nedz arī — gluži otrādi — jānosaka, ka atsevišķu kritēriju piemērošana ir ekskluzīvā Komisijas kompetencē.

Tiesas kontroli, ko veic saistībā ar prasību par lēmuma likumību, ko Komisija pieņēmusi, beidzoties procedūrai, kas tika sākta, pamatojoties uz sūdzību, kura iesniegta saskaņā ar Regulu Nr. 17 un kuru Komisija varēja izskatīt, izmantojot tikai tās pilnvaras, kas tai piemīt šajā sakarā, neizbēgami ierobežo konkurences tiesību normas un Komisijas veiktais izvērtējums par aizskārumu, ko apstrīdētais lēmums varēja radīt. Tāpat šī kontrole var attiekties uz citiem Līguma noteikumiem tikai tiktāl, ciktāl to iespē-

Otrkārt, Komisija, kam ar EKL 85. panta 1. punktu ir uzticēts uzdevums nodrošināt EKL 81. un 82. panta piemērošanu, ir aicināta definēt un īstenot Kopienas konkurences politiku, un Komisijai šim

nolūkam piemīt diskrecionāra vara sūdzību izskatīšanā. Šī vara tomēr nav neierobežota, un Komisijai katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē konkurences tiesību normu pārkāpumu smagums un ilgums, kā arī tas, vai pārkāpumu izraisītās sekas ir paliekošas.

Turklāt Kopienas tiesnesim, veicot kontroli attiecībā uz to, kā Komisija īsteno diskrecionāro varu, kas tai piešķirta šajā jomā, nevajadzētu savu vērtējumu par Kopienas interesēm aizstāt ar Komisijas vērtējumu; šī kontrole ir paredzēta, lai pārbaudītu, vai lēmums, par kuru ir strīds, nebalstās uz neprecīziem faktiem un vai tajā nav pieļauta nekāda tiesiska maldība, ne arī acīmredzamas kļūdas vērtējumā, vai arī notikusi pilnvaru nepareiza izmantošana.

Taču, ņemot vērā to, ka, pirmkārt, *FIFA* ir cenšas sasniegt dubultu mērķi — profesionalitāti un morāles uzlabošanu, lai aizsargātu spēlētājus, kam ir īslaicīga karjera, — ka, otrkārt, licences sistēmas dēļ konkurence nezūd, bet drīzāk rada kvalitatīvu atlasī, kas atbilst spēlētāju aģentu darbības profesionalitātes mērķim, nevis kvantitatīvu ierobežojumu pieejai minētajai darbībai, un ka, visbeidzot, pašreizējos nosacījumus darbībai spēlētāju aģenta profesijā raksturo tas, ka nav gandrīz nekāda valsts regulējuma un trūkst spēlētāju aģentu kopīgas organizācijas, ierobežojumiem, kuri izriet no licences obligātā rakstura, varētu piemērot atbrīvojumu saskaņā ar EKL 81. panta 3. punktu.

(sal. ar 101.–104. punktu)

(sal. ar 80., 81. un 120. punktu)

8. Spēlētāju aģenta licence, kas prasīta Starptautiskās futbola federācijas (*FIFA*) nolikumā un kas ir nosacījums darbībai minētajā profesijā, ir šķērslis pieejai šai saimnieciskajai darbībai un tātad noteikti ietekmē konkurenci.
9. EKL 82. pants attiecas uz vienu vai vairāku tādu uzņēmēju rīcību, kas ļaunprātīgi izmanto ekonomiskās varas stāvokli un tādējādi rada šķēršļus faktiskas konkurences saglabāšanai attiecīgajā tirgū, dodot šim uzņēmējam iespēju riko-

ties ļoti neatkarīgi no konkurentiem, klientiem un, visbeidzot, patērētājiem.

Tajā minētie vārdi "vairāki uzņēmumi" norāda uz to, ka dominējošā stāvokli var atrasties divas vai vairākas ekonomiskas vienības, kas juridiski ir savstarpēji neatkarīgas, ar nosacījumu, ka no ekonomikas viedokļa tās kopīgi parādās vai darbojas konkrētā tirgū kā kolektīva vienība.

Lai konstatētu, ka pastāv kopīgs dominējošais stāvoklis, ir jābūt triju kumulatīvu nosacījumu kopumam: pirmkārt, katram dominējošā oligopola dalībniekam ir jābūt spējīgam atpazīt pārējo dalībnieku rīcību, lai pārliecinātos, vai tie īsteno to pašu darbības virzienu, vai ne; otrkārt, klusējot notiekošajai koordinācijai jābūt tādai, lai šis stāvoklis varētu pastāvēt ilgstoši, tas ir, jābūt stimulam nenovirzīties no kopējā rīcības virziena tirgū; treškārt, paredzamajai esošo un potenciālo konkurentu, kā arī patērētāju reakcijai jābūt tādai, ar ko netiek apšaubīti rezultāti, kuri sasniežami ar kopīgu rīcības virzienu.

(sal. ar 109.–111. punktu

10. Starptautiskā futbola federācija (*FIFA*) atrodas kopīgā dominējošā stāvokli spēlētāju aģentu pakalpojumu tirgū, jo tās nolikums, kas reglamentē to darbību, pēc tā ieviešanas var izraisīt to, ka uzņēmumi, kuri darbojas attiecīgajā tirgū, tas ir, klubi, savā rīcībā ir saistīti konkrētā tirgū tādējādi, ka tie darbojas šajā tirgū kā kolektīva vienība attiecībā pret konkurentiem, komercpartneriem un patērētājiem.

Tā kā nolikums ir saistošs nacionālajām asociācijām, kas ir *FIFA* biedres, un klubiem, ko tās apvieno, tad minētajām asociācijām un klubiem savā darbībā ilgtermiņā ir jāievēro noteikumi, ko tie paši akceptē un kam pārējie subjekti (spēlētāji un spēlētāju aģenti) nevar stāties pretī sankciju dēļ, kas — īpaši spēlētāju aģentiem — var novest pat pie izslēgšanas no tirgus. Tātad šāds stāvoklis liecina par klubu kopīgu dominējošo stāvokli spēlētāju aģentu pakalpojumu tirgū, jo klubi, izmantojot regulējumus, kam tie pievienojas, izvirza nosacījumus, kādos sniedzami attiecīgie pakalpojumi.

Apstākļi, ka pati *FIFA* nav uzņēmējs, spēlētāju aģentu pakalpojumu pircējs attiecīgajā tirgū un ka *FIFA* iejaukšanās izpaužas kā normatīva darbība, ko tā uzskatījusi par īstenojamu attiecībā uz spēlētāju aģentu saimniecisko darbību, EKL 82. panta piemērošanai nav būtisks, jo šī federācija ir nacionālo asociāciju un klubu veidojums, kuri ir faktiskie spēlē-

tāju aģentu pakalpojumu pircēji, un ka tādējādi *FIFA* darbojas šajā tirgū ar savu biedru starpniecību.

(sal. ar 112.–116. punktu)